

Informasjon om kartleggingsmetoder i grunnskolen og videregående skole

Utdanningsetaten anbefaler bruk av følgende kartleggingsverktøy i grunnskolen og videregående skole:

Utdanningsdirektoratets kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk

Dette digitale kartleggingsverktøyet er tilgjengelig for alle grunnskoler og videregående skoler i Norge. Verktøyet er en støtte til lærere for å finne ut om en elev med norsk som andrespråk trenger særskilt språkopplæring. I tillegg til å kartlegge elevens norskspråklige ferdigheter, skal verktøyet hjelpe læreren med å følge med på elevens læringsprosesser og progresjon over tid. Slik er verktøyet ikke en test, men et arbeidsverktøy som bidrar i elevens språklæring.

Verktøyet er todelt. Første del består av en samtaleguide for det første møtet med eleven og de foresatte. Gjennom samtalen vil skolen få et førsteinntrykk av elevens samlede språkkompetanse og skolebakgrunn. Spørsmålene i samtaleguiden er tilpasset elevenes alder.

Andre del av verktøyet kartlegger elevens norskspråklige ferdigheter innenfor de fem hovedområdene lesing, skriving, ordforråd, muntlig kommunikasjon og uttale. Ferdighetsbeskrivelsene som tilhører de ulike hovedområdene, kan ses på som en operasjonalisering av hva som kan ligge i å ha tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge ordinær opplæring. Se [udir.no](https://www.udir.no) for mer informasjon om verktøyet. Ferdighetsprofilen skal legges ved en eventuell søknad om særskilt språkopplæring.

Utdanningsdirektoratet har god informasjon om hvordan dere kan få tilgang til kartleggingsverktøyet på denne siden:

- <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagspesifikk-stotte/kartleggingsverktoy-i-grunnleggende-norsk/>

Du finner støttemateriell til bruk av Utdanningsdirektoratets kartleggingsverktøy her:

- <https://nafo.oslomet.no/kompetanseheving/nettbaserte-kurs/veiledningsfilmer-til-kartleggingsverktoy-i-grunnleggende-norsk/>

Dokumentert kunnskap fra opplæringen

Lærere får kunnskap om elevenes norskspråklige ferdigheter i mange ulike undervisningssituasjoner. Denne kunnskapen bør dokumenteres og systematiseres slik at den kan brukes som grunnlag for vurdering av elevenes språkferdigheter på norsk. Dette kan for eksempel gjøres i form av observasjon, loggføring og systematisk bruk av språkmappe. Fra undervisningssituasjoner kan vi få kunnskap om elevenes lytte-, tale-, lese- og skriveferdigheter.

Norsk som læringsspråk (NSL) (1.-4. trinn)

Dette verktøyet er utviklet av Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) i Oslo, og kan brukes av lærere til å vurdere enkeltelevers og klassers ordforråd i fag fra LK06, men ikke alle de grunnleggende norskspråklige ferdighetene som er nødvendig for å kunne følge opplæringsmålene i Kunnskapsløftet. Verktøyet er normert i forhold til et utvalg av både etnisk norske og flerspråklige elever. Ingen av oppgavene stiller krav til lese- og skriveferdigheter. Kartleggingen med NSL tar mellom 20 og 30 minutter å gjennomføre.

Private grunnskoler i Oslo kan få tilgang til både verktøyet og en tiltakspakke som er utviklet for å hjelpe skolene med tilpasning av opplæringen for disse elevene. Dersom skolen har tilgang til verktøyet og benytter NSL til kartlegging og vurdering av en elevs behov for særskilt språkopplæring, anbefaler UDE at verktøyet brukes til å kartlegge elever på 1.-4. trinn.

Private skoler utenfor Oslo gis ikke mulighet til å benytte dette verktøyet. NSL ble revidert i 2014. PPT anbefaler at den reviderte utgaven av NSL brukes. Den reviderte utgaven kan fås av skolens PP-rådgiver.

Hvis NSL benyttes som grunnlag for søknad om særskilt språkopplæring, **må en kopi av elevens protokoll (funksjonsprofil) legges ved søknaden**. Protokollen viser elevens totale skåre og skåren på de ti ulike delprøvene. Dette er viktig informasjon for å kunne gjøre en helhetlig vurdering av elevens behov for særskilt språkopplæring. Husk også at det minimum bør gå 2 år mellom bruken av dette verktøyet. Resultatene fra NSL gir ikke informasjon om elevens ferdigheter knyttet til lesing, skriving, uttale og muntlig kommunikasjon. Kartlegging med NSL bør derfor gjøres i kombinasjon med annen kartlegging av elevens helhetlige språkkompetanse i norsk.